

DE VERDWENEN BRIEVEN VAN ESTHER DURRANT

Kayte Nunn

De verdwenen
brieven van
Esther Durrant

Vertaald uit het Engels door Marga Blankestijn

the house of books

Oorspronkelijke titel: *The Forgotten Letters of Esther Durrant*
Oorspronkelijk uitgegeven door: Hachette Australia, 2019
© Kayte Nunn, 2019
© Vertaling uit het Engels: Marga Blankestijn, 2020
© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2020
Omslagontwerp: bij Barbara, Amsterdam
Omslagbeeld: © Drunaa / Trevillion Images
Auteursfoto: © Jed Grace
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 443 5737 0
ISBN 978 90 443 5738 7 (e-book)
NUR 302

www.thehouseofbooks.com
www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn overgrootmoeder, Phoebe Sly.
Ik wou dat jouw verhaal een ander einde had gekend.

*Like the touch of rain she was
On a man's flesh and hair and eyes
When the joy of walking thus
Has taken him by surprise.
Like the touch of rain*
Edward Thomas (1878–1917)

Londen en Little Embers, najaar 1951

Het was niet hun gebruikelijke vakantiebestemming en de timing was bepaald niet ideaal te noemen. Meestal gingen John en Esther Durrant eind augustus een weekje naar Eastbourne of Brighton. De uiterste zuidwestelijke punt van Engeland was dus een vreemde keus, te meer omdat het begin november was. John was echter onvermurwbaar geweest. ‘Het zal je goed doen,’ had hij op geforceerd vrolijke toon tegen zijn vrouw gezegd toen hij het uitstapje voorstelde, nee, er zelfs nadrukkelijk op aandrong. ‘Een beetje kleur op je wangen. Zeelucht.’ Kennelijk deed het er niet toe dat het land bevangen was door bittere kou en gebukt ging onder weer waarin je nog geen hond naar buiten zou sturen, en dat Esther werkelijk geen enkele behoefte voelde aan een weekje weg, nog minder dan ze zou hebben gevoeld als ze het hele jaar in een kolenmijn had gezeten. Ze begreep ook niet waarom ze Teddy bij de kinderjuf achterlieten, maar de energie voor een discussie daarover kon ze niet opbrengen.

Voordat ze de trein naar het zuiden namen, gingen ze een hapje eten bij een restaurant in de buurt van Paddington Station. Esther had geen honger, maar ze liet John toch iets voor haar uitkiezen. Na

een korte blik op het menu en het opgeven van hun bestelling aan de in het zwart gehulde serveerster met haar witte schortje, sloeg hij zijn *Telegraph* open en verdiepte zich in de krant in afwachting van hun maaltijd. Winston Churchill en de Conservatieve Partij waren weer aan de macht, las ze met een blik op de kop op de voorpagina. John was er blij om, al vond zij dat meneer Churchill erg oud werd en het werk waarschijnlijk niet aan zou kunnen. Ze praatten samen niet meer over politiek, want ze zagen de wereld allebei heel anders, zo was ze gaan beseffen.

Het lukte Esther om een half broodje te eten en wat van de soep die even later opgediend werd, terwijl John zijn kom leegde en een paar glazen rode wijn wegwerkte. Vervolgens kwam er zeetong met piepkleine getourneerde groenten, die hij smakelijk opat terwijl zij de felgroene erwtjes en de reepjes wortel heen en weer schoof op haar bord en deed alsof ze at. Haar man zei er niets van.

Esther bedankte voor een dessert, maar John had kennelijk eetlust voor twee en verorberde een plak gestoomde cake bereid met kostbare gerantsoeneerde suiker, en geserveerd met een flinke schep vanillecustard. Hij keek op zijn horloge. ‘Zullen we maar eens naar de trein gaan, schat?’ vroeg hij, nadat hij zijn borstelige snor had afgeveegd aan zijn gesteven servet. Onwillekeurig deed hij haar denken aan een otter die zojuist zijn maaltje vis heeft verorberd: glad, verzadigd en zelfvoldaan. Hij droeg het donkere pak – zijn lievelingspak – en de das die ze hem een paar verjaardagen geleden had gegeven, toen ze in verwachting was van Teddy en de toekomst eruitzag als een verre pennenstreek, een schets die wachtte tot zij hem zouden inkleuren, met felle, levendige tinten. Iets om naar uit te kijken, niet iets om bang voor te zijn.

Ze knikte. Hij stond op en stak haar zijn hand toe om haar overeind te helpen. Het was een korte wandeling van het restaurant naar het station, maar Esther was blij met haar dikke jas en haar handschoenen. Ze had zich al weken niet buiten gewaagd – het novemberweer was ronduit abominabel geweest – en ze huiverde

toen ze de wind door haar kleren voelde snijden en het puntje van haar neus en haar lippen verdoofd raakten door de kou.

Ze liepen de enorme stationshal in en Esther raakte bijna overweldigd door de drukte en het lawaai, het sissen van de reusachtige stoommachines en de rauwe kreten van de kruiers die moeiteloos manoeuvreerden met topzware, logge karren vol bagage. Het leek wel alsof ze meespeelden in de openingsscène van een toneelstuk, vlak voordat de hoofdrolspelers opkomen. Ooit zou ze misschien hebben genoten van het tafereel en de doelbewuste activiteit inspirerend hebben gevonden, maar vandaag greep ze Johns arm strak vast op weg naar perron één. ‘We zijn er zo,’ zei hij geruststellend.

Overal waar ze keek staken bloedrode klaprozen af tegen de revers van donkere kostuums. De bleke huid van haar voorhoofd rimpelde in een korte frons toen ze even moest nadenken waarom die er waren. Toen wist ze het: binnenkort was het *Armistice Day*, de herdenking van de wapenstilstand op 11 november 1918. De doodsangst, de onzekerheid en de ontberingen van de recente oorlog hadden felrode tatoeages achtergelaten op de borst van iedere Britse man en vrouw.

Uiteindelijk kwamen ze bij de trein, waar hun kaartjes geknipt werden en een kruier hen voorging naar hun rijtuig. Met behoedzame stappen liep ze door de nauwe gang tot ze hun coupé vonden: twee smalle couchettes, opgemaakt met frisse katoenen lakens en wollen dekens in de kleur van rook.

Ze slaakte een geluidloze zucht van opluchting toen ze zag dat ze niet samen in een bed hoefden te liggen. In de afgelopen maanden had John de gewoonte aangenomen om in zijn kleedkamer te slapen en zij was er nog niet klaar voor om hem weer in het echtelijk bed te verwelkomen. ‘Ik moet toegeven dat ik moe ben,’ zei ze terwijl ze haar handschoenen uittrok. ‘Misschien ga ik alvast liggen.’ Ze maakte een kastje open, legde haar hoed op de plank erin en hing haar jas aan de handige haak die eronder vastgeschroefd was.

‘Ik ga nog even iets drinken in de restauratiewagen, schat. Als je dat tenminste niet erg vindt,’ antwoordde John.

Hij had de hint begrepen. Er bleef zoveel onuitgesproken tussen hen, tegenwoordig. Esther draaide zich om en knikte. ‘Helemaal niet, ga jij maar. Ik red me hier wel.’

‘Goed.’ Hij verdween snel, waarschijnlijk snakkend naar een paar glaasjes single malt.

Ze liet zich op het bed ploffen, ineens te uitgeput om meer te doen dan haar schoenen uit te schoppen en boven op de dekens te gaan liggen. Ze staaarde naar het gebogen plafond van de coupé en voelde zich een ingeblikt sardientje. Het was niet onaangenaam; in elk geval was ze afgeschermd van alle drukte buiten en zou ze daar geen last van hebben.

Algauw klonk er een stoomfluit en met een paar plotselinge rukken verliet de trein het station en maakte schokkend en schuddend vaart. Na een paar minuten ontstond er een schommelend ritme en Esthers oogleden werden zwaar. Ze deed haar best om wakker te blijven. Met het beetje wilskracht dat ze nog bezat hees ze zich overeind en zocht haar nachtkleding bij elkaar. Het gaf geen pas om aangekleed in slaap te vallen en dan door haar man wakker gemaakt te moeten worden bij zijn terugkeer uit de restauratiewagen.

John had hun dagmeisje Mary gevraagd om voor hen allebei in te pakken, en hij had tegen Esther gezegd dat ze geen vinger hoefde te verroeren. Normaal gesproken zou ze beslist niet hebben geduld dat iemand in haar spullen neusde, maar het was gemakkelijker geweest om geen bezwaar te maken en hen het roer te laten overnemen, zoals zo vaak de afgelopen tijd. Ze had echter wel haar eigen onmisbaarheden toegevoegd aan de vesten, rokken en kousen, en tussen haar onderkleding lag een klein geëmailleerd doosje verborgen dat op een miniatuursieradenkistje leek. Ze haalde het tevoorschijn, klikte het grendeltje open en daar lagen de rode pilletjes als glanzende edelstenen naar haar te lonken. Terwijl ze er eentje uit viste, zag ze haar ruwe nagels, de rode nagelriemen. Een andere versie van haar zou dat erg hebben gevonden, maar nu besteedde ze er nauwelijks aandacht aan, zo geconcentreerd was ze op de inhoud van het doosje.

Zonder aarzelen legde ze een pilletje op haar tong en slikte het droog door.

Ze stopte het doosje in haar handtas, schoof de gordijnen dicht en kleepte zich snel om; ze trok haar tweedrok en blouse uit en legde die in de kast bij haar jas en haar hoed, en daarna liet ze een linnen nachtpon over haar hoofd glijden. Na een kattenwasje bij het kleine fonteintje in de hoek droogde ze haar gezicht af aan de klaargelegde handdoek en haalde een borstel door haar haar, voordat ze tussen de gesteven lakens schoof als een vel papier in een envelop. Uren voordat John terugkwam was ze al diep in slaap.

Bij hun aankomst in Penzance de volgende ochtend hielp hij haar uit de trein, ook nu weer alsof ze het kostbare porselein van zijn moeder was. Ze protesteerde niet, want ze wist dat hij het goed bedoelde. Zijn zorgzaamheid zou ontroerend zijn geweest als ze er meer dan een paar minuten over had kunnen nadenken – zoals dat trouwens ook voor zoveel andere dingen gold – maar ze voelde zich alsof ze van hem, de wereld en alles daarin werd gescheiden door een dikke glasplaat, zoiets als de ramen in de trein.

In de haven van Penzance huurde John een vissersboot: ‘We gaan nu eens niet op de centen letten,’ had hij gezegd toen Esther hem vragend had aangekeken. ‘Er is een veerpont – de *Scillonian* – maar daar is vorige maand een akelig ongeluk mee gebeurd. Volgens het nieuws is hij in dichte mist op de rotsen gelopen, en bovendien gaat hij niet naar het eiland waar wij naartoe willen. Ik heb de mogelijkheid bekeken van een vliegtuig – er is een luchtvaartmaatschappij die met *Dragon Rapides* vliegt vanuit Land’s End, wat enorm spannend zou zijn geweest, maar dat doen ze alleen met mooi weer.’

Esther had geen idee wat een ‘*Dragon Rapide*’ zou kunnen zijn, maar dacht dat een boot waarschijnlijk een veiligere optie was. Terwijl hij praatte keek ze even omhoog. De hemel hing laag en zwaar, zo grijs als een duivenborst, en de lucht was vochtig van die lichte mist die overal de randen van verzacht, maar waar je niet

doorweekt van raakt, niet meteen, tenminste. Ze dook dieper in haar jas, haar handen in de zakken. Wat deden ze hier in vredesnaam? De vissersboot zag eruit alsof hij een stevige bries amper zou kunnen weerstaan. De romp was opgelapt en het schilderwerk verweerd; aan de houten relingen kleefden doorzichtige schubben en het stonk er naar vis.

‘Zullen we dan maar aan boord gaan?’ Zijn gezicht stond hoopvol.

Esther deed wat haar gevraagd werd en klom aan boord, behoedzaam, om niet op het paarsrode slijm te gaan staan waar het dek mee besmeurd was. Dat waren vast de ingewanden van een of ander zeewezen.

Ze zaten in elkaar gedoken op een bankje in de kleine kajuit terwijl de kapitein de haven uit voer. Onder de loodgrijze hemel en op de nog donkerdere, grijzere zee moest ze denken aan Charon, de veerman van Hades, die overleden zielen vervoerde over de Acheron en de Styx. Maar inderdaad was de lucht hier fris. Scherp van geur. Zoutig. Veel aangener dan de Londense mist die je haar en je huid en zelfs je tanden bedekte met een dun laagje vuil. De frisheid wekte haar uit haar slaperige toestand en ze keek rond in de kajuit, waar ze een smoezelige gele zuidwester zag hangen en waar een met olie besmeurd stuk touw op een verkreukelde, opengevouwen zeekaart lag om die op zijn plaats te houden.

‘Kijk daar!’ riep John toen ze de beschutte haven van Penzance uit pruttelden. ‘St Michael’s Mount. Op die vestingwallen versloegen de Engelsen de Spaanse Armada, eeuwen geleden. Met laagtij kun je er over land naartoe lopen. Jammer dat we daar geen tijd voor hadden.’

‘Misschien op de terugweg?’ opperde ze, bijna overstemd door het gebrul van de motoren en het klotsen van het water tegen de romp van het schip.

John gaf geen antwoord en keek uit over zee. Had hij haar wel gehoord?

‘O kijk! *Kittiwakes!* Drieteenmeeuwen!’

Esther keek op naar de horizon; er scheerden verscheidene grijs-witte meeuwen boven hen; hun snerpande kreten verscheurden de lucht. Links van hen schoot een drietal torpedovormige vogels voorbij. ‘En papegaauiduikers!’ jubelde hij. De nieuwe beelden en geluiden verkwikten hem, terwijl zij al onpasselijk werd van het rollen en stampen van de kleine boot op de golven. Ze zag hun bolle wangen en hun grote feloranje snavels en moest denken aan een dikke professor met wie haar vader bevriend was geweest. Ze deed een mislukte poging om Johns geestdrift te evenaren en plakte iets wat als een glimlach voelde op haar gezicht, slikkend om niet te hoeven kokhalzen.

De kapitein wees hen opgewekt de locaties aan van verschillende schipbreuken, maar Esther probeerde niet te veel aandacht te besteden aan zijn verhaal over een scheepsramp aan het begin van de achttiende eeuw, waarbij meer dan vijftienhonderd zeelui het leven hadden gelaten. ‘Een van de ergste schipbreuken van de Britse eilanden,’ zei hij met een trots soort ontzag. Terwijl hij vertelde, kwam er een vuurtoren in zicht, hoog en witglanzend tegen de grijze hemel. Die had zijn werk toen dus niet gedaan. Maar misschien was hij later pas gebouwd, om te voorkomen dat zo’n tragedie ooit nog zou plaatsvinden.

Ze voeren verder in steeds dichtere regen en al snel verdween de horizon achter een gordijn van mist. Esthers maag tolde en ze proefde de gal in haar keel. Zelfs Johns montere stemming leek nu bedrukt en ze zaten zwijgend naast elkaar. Esther tastte in haar jas naar een zakdoek en drukte die tegen haar mond, hopen dat ze haar maag niet zou legen op het scheepsdek. Ze probeerde zich niet te verbeelden hoe haar maaginhoud zich zou vermengen met de vissige ingewanden en het klotsende zoute water net buiten de kajuit. Ze klemde haar tanden op elkaar tegen de krampende misselijkheid, terwijl haar ingewanden kolkten en draaiden alsof ze een slang had doorgeslikt.

Het schip stampte en slingerde in de sterker wordende deining en de golven kregen witte schuimkoppen. ‘Het wordt een beetje woelig,’ zei de kapitein met een grijns. ‘En die mist is zo dik als erwtensoep.’ John had de naam van het specifieke godvergeten stukje grond waar ze heen gingen niet genoemd en het ontbrak Esther aan energie om ernaar te vragen. Ze probeerde aan andere dingen te denken, niet aan deze hellegang van een reis, maar er schuilden donkere vormen in het gapende niemandsland in haar hoofd, dus dwong ze zichzelf naar de geverniste muren van de kajuit te staren en tot vijfhonderd te tellen en weer terug, om haar benarde situatie te vergeten. Ze was zich nu nog slechts vaag bewust van John aan haar zijde en de kapitein die op een halve meter afstand aan het roer stond. Buiten leek de zee zijn kookpunt te bereiken, wit en ziedend, alsof de hel was losgebroken, en ze klemde zich vast aan een handgreep vlakbij tot ze haar vingers niet meer voelde. Ze vertrouwde er niet meer op dat ze hun bestemming ooit zouden bereiken. Maar ze bekommerde zich al maanden vrijwel nergens meer om, dus eigenlijk kon het haar ook weinig schelen.

Uiteindelijk schoof er dan toch een eiland in beeld, en toen nog een, als grijze vlekken op het ruwe zeegezicht. Meteen verdwenen ze echter weer in de mist en bleef alleen de grijze golfslag over. Het gezicht van de kapitein veranderde van zonnig in serieus terwijl hij zich concentreerde op het omzeilen van verborgen zandbanken en rotspartijen. ‘Die slaan zomaar een gat in de romp, als je even niet uitkijkt. Maken luciferhoutjes van je schip,’ zei hij, zonder zijn blik van de horizon af te wenden.

Ineens namen de wind en de regen een beetje af, de mist trok op en ze sputterden langs een kleine houten steiger die uit een halve-maanvormig, uitgebleekt zandstrand stak. Als een pijl uit de ribben van een lijk, verbeeldde Esthers zich.

Het opgezwollen karkas van een zeevogel, groter dan een meeuw, maar kleiner dan een albatros, trok haar aandacht. De dood was haar tot op dit strand gevolgd. Haar gedachten waren tegenwoordig

zo duister, en ze leek ze maar niet te kunnen verjagen. Ze voelde echter wel een zekere opluchting over het feit dat ze nu aangekomen waren; deze nachtmerrie van een reis was in elk geval bijna voorbij. Voorlopig zou dat moeten volstaan. ‘Alle kleine beetjes...’ fluisterde ze. Ze deed haar best om daar dankbaar voor te zijn.

De kapitein meerde aan en hielp hen met hun bagage aan wal, terwijl het schip gevaarlijk op en neer deinde naast de pier; de romp schuurde ertegenaan, hout op hout, en liet schilfertjes verf achter. Een verkeerd ingeschatte overstap en ze zouden in het water terecht komen. Behoedzaam stapte Esther op de gladde planken en dwong haar beverige benen om haar overeind te houden.

Toen ze eenmaal veilig op het vasteland stonden, wierp de kapitein hen verscheidene in bruin papier gewikkelde pakjes toe. ‘Leg die maar even onder die planken daar en laat de dokter weten dat ze er liggen als jullie boven zijn – hij stuurt wel iemand om ze te halen voordat ze al te nat worden. Het huis is die kant op. Een flinke tippel toch nog, en geen pretje met dit weer. Er komen maar weinig mensen helemaal hierheen.’

Het plensde weer en de wind blies de regen zijdelings tegen hen aan. Stilzwijgend was Esther het met hem eens; ze zag het nut niet in van deze vermoeiende tocht, maar John greep hun koffers en keek haar verwachtingsvol aan. ‘Denk je dat het gaat, lieverd?’

Ergens wilde ze hem niet teleurstellen en ze knikte vaag, nog steeds zonder te begrijpen waar ze nu precies waren.

Het was niet zo ver lopen, maar de wind blies van alle kanten en Esther moest haar hoed vasthouden: een saai, vilten ding met een smalle rand die weinig hielp tegen de regen. Ze schrok toen ze bijna ergens over struikelde en stond stil om te kijken wat het was.

De pop lag op haar rug. Naakt. Porseleinen ledematen in onnatuurlijke houdingen. Lege, open ogen die naar de hemel staarden. Een klittende bos vuilblond haar vol bladeren, pluis en veertjes. Esther stapte eroverheen en merkte dat er een prikkelend gevoel opkwam in haar borsten en een warmte die zich verspreidde, in scherp

contrast met de winderige, kille lucht. Het duurde even voordat ze begreep wat het was, voordat ze verward constateerde dat haar lichaam nog steeds het vermogen had om te voeden, ondanks alles.

John liep vooruit, met vaste tred. Hij leek het verlaten speelgoed niet te hebben opgemerkt, of anders had hij er geen aandacht aan geschonken. Esther sloeg haar ogen neer en trok haar jas dicht om zich heen, de astrakankraag zacht tegen haar wangen, de handtas aan haar arm strak tegen zich aan.

Alsof hij voelde dat ze stilstond, keek John over zijn schouder. ‘Het is niet ver meer.’ Met zijn gezichtsuitdrukking lokte hij haar mee.

Ze knikte kort en liep door, de pop achterlatend waar ze lag. Het pad kronkelde steil omhoog en was gepokt met kleine, ondiepe poeltjes in de kleur van afwaswater. Esther moest goed opletten waar ze haar voeten neerzette om ze te ontwijken. Haar schoenen waren nieuw, amper ingelopen – niet dat het haar veel kon schelen of ze nat werden. Plassen ontwijken was een automatische handeling, macht der gewoonte, zoals zoveel dingen tegenwoordig.

Een paar stappen verder keek ze op en zag het gras aan weerszijden van het pad wuiven en zwaaien in de eindeloze rukwinden vanaf de oceaan. In het westen gaven klippen als verse littekens aan waar het land ophield; ze waren hoog en steil, alsof ze abrupt uit de ingewanden van de aarde omhooggeduwd waren. Enorme keien lagen verspreid aan hun voeten, als speelgoed van een reus. Het was een volstrekt vervreemdend landschap, voor iemand die gewend was aan rode baksteen, teermacadam en smeedijzer.

‘We zijn er bijna, schat.’ Johns toon was bedoeld om haar te beemoedigen, maar hij klonk vals. *Ersatz*, zou haar moeder het hebben genoemd. En ze zou gelijk hebben gekregen.

Aitutaki, Stille Zuidzee, februari 2018

Voorzichtig, om hem niet te wekken, glipte Rachel uit de armen van haar minnaar en schoof onder het dunne laken vandaan. De dageraad was nog niet aangebroken, maar een wassende maan gaf wat licht door het gordijnloze raam. Ze raapte haar rechte jurkje op, dat de vorige avond op de tegels was achtergebleven, liet het over haar schouders en haar bovenlichaam glijden en streek het glad over haar benen. Ze draaide haar lange haar in een knot en kronkelde even heen en weer om een knoop uit haar rug te werken en haar stijve schouders los te maken. Ze raapte haar sandalen op en liep op haar tenen naar de deur.

Met haar hand op de deurknop keek ze toch nog even achterom. Hij was mooi: een echte adonis met een huid in de kleur van gebrande karamel, donker weelderig haar dat heerlijk om haar vingers krulde en volle, welgevormde, vakkundige lippen. Jong, zoals altijd.

Zachtjes trok ze de deur achter zich dicht en bleef even voor de bungalow met het strodak staan om uit te kijken over de lagune. De maan blonk op het water en aan de horizon was een vaag lichtschijnsel te zien. Op een heldere nacht was de hemel hier een zee vol sterren, met de Melkweg als een brede riem door het midden.

Die luchten zou ze meer missen dan de man die ze zojuist had achtergelaten. Ze keek op haar horloge. Nog maar drie uur voordat haar vlucht vertrok.

‘Rachel!’ De adonis stond in de deuropening. Hij was toch wakker geworden en had gemerkt dat ze verdwenen was. Verdorie. Ze had te lang getreuzeld om de schoonheid van deze wereld vlak voor de dageraad nog eens in zich op te nemen.

Ze draaide zich om en keek hem aan. ‘Je wist toch dat ik wegging.’

‘Ja, maar zo? Zonder een kans om afscheid te nemen?’

‘Dat leek me gemakkelijker.’

‘Voor jou misschien.’

Hij keek nurks, zijn onderlip pruilend naar voren.

Ze deed haar best, maar kon geen medelijden opbrengen. Hij was jong en bloedmooi en zou snel genoeg weer een ander vinden. Meer dan genoeg gewillige jonge onderzoekers zouden over elkaar heen tuimelen om haar plaats in te nemen. ‘Jij redt je wel,’ zei ze.

Door het zwoele klimaat op de eilanden, waar de permanente glans van een laagje zweet de huid bedekte, in combinatie met de afgelegen ligging bloeiden relaties hier even snel op als de planten die hier welig tierden. Meestal waren ze ook net zo oppervlakkig geworteld.

‘Kom eens hier?’ Het was eerder een vraag dan een opdracht.

Rachel wapende zich tegen zijn smekende toon, ook al leidden haar voeten haar naar hem toe. Hij was langer en breder dan zij en ze verdween in zijn omhelzing. ‘Ik zal je missen,’ mompelde hij in haar haar.

‘Ik jou ook.’ Haar stem klonk bruusk en verborg alles wat zacht aan haar was.

‘Om de een of andere reden betwijfel ik dat,’ zei hij lachend. ‘Jouw bloed is zo koud als dat van een hagedis.’ Hij liet haar los en legde zijn handpalm net onder haar sleutelbeen. ‘Er zit een steen op de plaats van je hart.’

Zijn opmerkingen waren niet geheel onverdiend en ze had geen tijd om hem tegen te spreken.

‘We houden contact, oké?’

Ze haalde haar schouders op, zonder iets te beloven.

Hij drukte een kus op haar voorhoofd en sloeg nog even zijn armen om haar heen voordat hij haar liet gaan. ‘Au revoir, Rachel. Goede reis.’

Ze rende bijna over het pad naar haar bungalow in haar haast om weg te komen.

Een uur later stooft ze door de deuren van het kleine vliegveld en liet haar rugzak vallen bij de incheckbalie. ‘*Kia orana*, Leilei,’ groette ze de vrouw die al zat te wachten om haar ticket in ontvangst te nemen.

‘*Kia orana*, Rachel.’ Ze schonk haar een brede glimlach. Het eiland – of liever gezegd de atol – was zo klein dat Rachel in de tijd die ze er had doorgebracht bijna alle permanente bewoners had leren kennen. LeiLei, die twee banen had; passagiers inchecken voor Air Pacific en verse kokosnoot-piña colada’s mixen in de Crusher Bar, en beide met hetzelfde enthousiasme uitvoerde, was een van haar favorieten.

LeiLei bekeek haar ticket. ‘Op weg naar huis?’

‘Zoiets, ja.’ De waarheid was ingewikkelder. Rachel was opgegroeid in een militaire familie en was tegen haar twaalfde al zo vaak verhuisd dat ze zes verschillende scholen had bezocht, waar ze bijna elk jaar vriendinnetjes moest achterlaten om elders nieuwe te maken. Ze herinnerde zich nog altijd de naam van haar beste vriendin toen ze vijf was: Erin. Ze zag nog altijd haar krullen voor zich, die nooit in de staartjes wilden blijven zitten, en de zwerm sproeten op haar gezicht. Vanaf hun eerste dag in de kleuterklas van mevrouw Norman waren ze onafscheidelijk geweest, ze hadden naast elkaar gezeten en elk speelkwartier en elke lunchpauze samen doorgebracht. Rachel had gehuild alsof haar hart zou breken toen haar ouders vertelden dat ze gingen verhuizen. En toen dat daarna

weer gebeurde, had ze doelbewust besloten om nooit meer haar hele hart te schenken, niet aan mensen en niet aan plaatsen. Ongewijfeld was dat deels de reden dat ze zich nog steeds nergens had gesetteld.

In haar tienerjaren was Pittwater een tijdlang thuis geweest, aan de noordelijke punt van Sydney. Uitsluitend bereikbaar per boot. Ze had genoten van die jaren, het leven op het ritme van de getijden, nooit meer dan een paar stappen verwijderd van zout water. Het was dus niet verrassend dat ze na haar studie onderzoeksfuncties zocht op eilanden of aan waterwegen.

Op Pittwater had ze geleerd om de kleine aluminiumbootjes met buitenboordmotor te besturen die in die uithoek van de wereld als voornaamste vervoermiddel golden. Op haar vijftiende maakte ze al deel uit van de *tinny tribe*, de schippers van blikken bootjes, en voer zichzelf en haar kleine broertje naar hun school op het vasteland en weer terug, wedstrijdje houdend met haar vrienden in de beschutte wateren, wat overigens uitdrukkelijk verboden was. Ze leerde het bootje te besturen in de stromende regen en in straffe stormen, en op dagen dat er nauwelijks een zuchtje wind over het gladde water streek en niemand zich naar de les haastte.

Ze had geleerd waar de dikste oesters te vinden waren en wanneer ze die kon oogsten, waar de zandbanken het ondiepst lagen en het drijvende blikje dus de grootste kans maakte om vast te lopen. Ze had leren genieten van de schoonheid van de parelgrijze dageraad tijdens vroege kajaktochten, wanneer ze met haar peddel plooiën in het water trok die zich nog lang achter haar uitstrekten. Het was zwaar geweest om te vertrekken naar de universiteit in de stad.

Na zijn pensioen was haar vader samen met haar moeder teruggekeerd naar Pittwater, naar een huis op een helling omringd door eucalyptusbomen en begroeid met lantana's.

Ze was van plan om een week of wat bij hen te logeren op haar doorreis door Australië, maar ze had niet van tevoren gebeld. Ze wilde hen verrassen. Bij de gedachte aan de scones van haar moeder,

warm en dik besmeerd met zelfgemaakte jam, liep het water haar al in de mond. Ze zouden teleurgesteld zijn dat ze niet langer kon blijven, maar daar kon ze niets aan doen.

Rachel veranderde even gemakkelijk van leven als een slang van huid, en ze begon om de paar jaar ergens opnieuw, zonder ooit achterom te kijken. De nieuwe aanstelling, op een eilandengroep aan de zuidkust van Engeland, was interessant – voor haar in elk geval. Ze ging er de onaantrekkelijk genaamde *Venus verrucosa* bestuderen, ofwel de wrattige venusschelp. Ook weer een tweekleppige, zij het kleiner dan haar dierbare pāua. Kennelijk waren kokkels nu haar ding geworden.

Ze was aangenomen om de eilanden te inspecteren, de populatie *verrucosa* te schatten om eventuele veranderingen in de stand ervan vast te stellen, en de samenhang daarvan met de temperaturen van de omgeving en van de zee. Ze zou helemaal alleen zijn, geen onderdeel van een groep zoals voorheen, en naast het project zelf was dat het aspect dat haar het meest aansprak.

De ironie van het feit dat zij sessiele zeewezens bestudeerde, schepsels die amper bewogen als ze zich eenmaal op de bodem van de oceaan hadden genesteld, terwijl ze zelf over de wereld zwierf als zeewier in een golfstroom, ontging haar niet. In tegenstelling tot de schelpen die zich met kleverige byssusdraden op de zeebodem vastmetselden, hechtte zij zich nooit ergens, aan niets en aan niemand.

‘Wees voorzichtig,’ zei LeiLei, die om haar balie heen kwam lopen om haar te omarmen in een mollige, zoetgeurende omhelzing en haar paspoort terug te geven. ‘Kom gauw weer eens terug.’

Rachel glimlachte naar haar vriendin en liep weg zonder achterom te kijken.

Londen, voorjaar 2018

Rachel arriveerde in Londen tegelijk met een gemeen koudefront. Het effect was des te sterker omdat ze rechtstreeks uit het zwoele zuidelijke najaar kwam. Voordat ze naar het noorden vloog, was ze een paar weken op Pittwater gebleven bij haar ouders en de rest van haar familie. Haar ouders zagen er ouder uit dan de laatste keer dat ze hen had gezien, ruim drie jaar geleden, al leken ze nog altijd kwiek genoeg.

Haar vader, die de marine al heel lang geleden had verlaten, besteedde zijn dagen voornamelijk aan het fel bestrijden van het onkruid dat hun huis dreigde te overwoekeren en dat hij tot dezelfde orde en discipline probeerde te dwingen als vroeger de zeelui onder zijn bevel. Haar moeder was druk met een eindeloze opeenvolging van yogalessen, zeiltochten in de ondergaande zon en baksels maken voor zo ongeveer de hele plaatselijke gemeenschap. Ze leken voortdurend in beweging te zijn en soms wenste Rachel dat ze over hun energie beschikte; de helft zou al genoeg zijn.

Zelf had ze het grootste deel van haar tijd doorgebracht op de veranda die uitkeek over het water, waar ze had zitten lezen of de felgekleurde lori's bewonderde die er voorbijvlogen. Samen met haar vader had ze kajaktochten gemaakt in de vroege ochtendstilte, met

ingehouden adem wanneer de opgaande zon de nevel verjoeg die boven het water hing.

Haar jongere broertje woonde aan de andere kant van het land, maar haar oudere broer en zus kwamen over uit de stad en brachten Rachels neefjes en nichtjes mee, van wie sommige al grote tieners waren, die echter nog altijd genoten van haar verhalen over schildpadden, pijlstaartroggen, walvishaaien en reuzenschelpen, vooral de abalone. Ze liet foto's zien van de *Tridacna gigas* en de *Tridacna derasa*. 'Eigenlijk zijn die hier geïntroduceerd,' legde ze uit, scrollend door de foto's op haar telefoon. 'En geen twee ervan zijn hetzelfde. Net als vingerafdrukken, bijvoorbeeld.' Ze bewonderden het felle paars en turkoois, jadegroen en scharlakenrood, de tijgerstrepen en de luipaardvlekken van de schelpenmantels. 'Ze kunnen meer dan honderd jaar oud worden en wel tweehonderdvijftig kilo wegen,' vervolgde ze, terwijl de kinderen zich verdrongen om het beter te kunnen zien.

'Dat meen je niet!' riep haar neefje Jasper. Hij was nog jong genoeg om van zulke dingen onder de indruk te raken.

Toen ze later buiten zaten en met glazen gekoelde witte wijn proostten op de laatste zonnestrallen terwijl ze de muggen weg-wuifden, fantaseerde Rachel hoe het zou zijn als zij ook in Sydney woonde. Ze kon niet beslissen of dat een beangstigend of een verleidelijk vooruitzicht was. Ze hield van haar familie, maar ook zij konden haar soms te veel worden.

'Het zou leuk zijn als je een keertje met Kerstmis thuis kon zijn, Aag,' zei haar broer. Aag – van nieuwsgierig aagje – was zijn bijnaam voor haar geweest toen ze nog klein waren en ze hem graag bespioneerde, verscheurd tussen het verlangen om mee te doen met hem en zijn vrienden en aan de zijlijn blijven om te observeren. 'Voordat je het weet zijn de kinderen de deur uit, en ik weet dat mama er zo blij mee zou zijn.'

'Waar zou ik blij mee zijn?' vroeg haar moeder, die net de veranda op kwam lopen.

‘Als ik vaker kwam,’ zei Rachel. ‘Vooral met kerst.’

‘Dat zal ik niet ontkennen,’ zei haar moeder, en ze legde een geruststellende hand op Rachels schouder. ‘Maar jij moet je leven leiden zoals jij dat wilt. Als ik ergens trots op ben, is het wel op het feit dat we jullie allemaal gevoel voor onafhankelijkheid hebben meegegeven.’

‘Sommigen van ons hebben dat wat letterlijker opgevat dan anderen,’ zei haar broer, maar half schertsend.

‘Een jaar. Beloofd,’ zei Rachel, en ze meende het oprecht. Ze dacht niet dat een van beiden haar geloofde.

Nu, op deze ijskoude grijze dag, totaal niet passend gekleed (ze droeg het T-shirt dat haar altijd geluk bracht, waar *maak je niet druk om de details* op gedrukt stond) pakte Rachel de metro naar South Kensington en arriveerde precies op tijd voor haar afspraak met dokter Charles Wentworth. Hij was de supervisor van het project dat ze zou gaan uitvoeren, en werkte op de wetenschappelijke afdeling van het Natural History Museum.

Ze hadden elkaar gesproken toen zij op Aitutaki was, via een sterk gepixelde Skype-verbinding die af en toe helemaal wegviel, en daarna had hij de baan en deze afspraak per e-mail bevestigd.

Ze ontdekte waar de wetenschappelijke kantoren waren en meldde zich bij de receptie. De ruimte was warm en ze voelde zich ontdoeien; terwijl ze haar vuisten balde en ontspande keerde het gevoel terug in haar vingers.

‘Goedemiddag, u moet mevrouw Parker zijn.’ Ze keek op en zag een man voor haar staan met uitgestoken hand. ‘Dokter Wentworth. Zeg vooral Charles.’

‘Rachel,’ zei ze terwijl ze opstond en zijn hand pakte. Hij had een ferme greep en een koele, droge huid en ze besloot dat ze hem er aardig uit vond zien. Een zwaar schildpadmontuur schommelde vervaarlijk op het puntje van zijn neus, zijn schouders hadden die lichte kromming van iemand die te vaak en te lang in een microscoop

tuurt en zijn stropdas leek een stukje ontbijt te hebben bewaard. Eigeel, als ze zich niet vergiste. Zijn glimlach was warm en oprecht en die beantwoordde ze hartelijk.

Hij ging haar voor naar zijn kantoor en nadat hij het eerdere onderzoek en wat daarbij was komen kijken vlot uiteengezet had, overhandigde hij haar een aantal dikke dossiermappen. ‘Deze hebben betrekking op het oorspronkelijke werk en beschrijven ook wat we verwachten dat jij in je onderzoek meeneemt, maar in principe ga je naar één bepaalde kokkelschelp kijken om te bepalen of er aanwijzingen zijn van schade aan het ecosysteem.’

‘Ja,’ zei Rachel. ‘*Venus verrucosa*.’

‘Inderdaad. Ik heb uit ons vorige gesprek begrepen dat je een fan bent van tweekleppigen, al moet ik zeggen dat deze nauwelijks te vergelijken zijn met de spectaculaire soorten die je op Aitutaki hebt bestudeerd.’

Bij die woorden kreeg hij een dromerige blik in zijn ogen. Dat gebeurde vaak, had Rachel gemerkt, wanneer mensen over de eilanden in de Stille Zuidzee spraken. Tahiti, Bora Bora, de Cook-eilanden... Gaugin had heel wat op zijn geweten.

Ze knikte even. ‘Toch zijn deze net zo belangrijk.’

‘O ja, beslist. Dit gaat deel uitmaken van een landelijk onderzoek naar de effecten van de klimaatverandering op ons zeeleven, en de snelheid waarmee de toenemende verzuring van onze wateren hun groeipatronen aantast.’ Zijn ogen glommen achter zijn brillenglazen. ‘Ik ben gek op de Scilly-eilanden. Als ik geen schoolgeld hoefde te betalen voor mijn kinderen, zat ik er binnen de kortste keren.’

‘Ik heb gehoord dat ze schitterend zijn,’ zei ze beleefd. Ze merkte dat hij afgeleid raakte terwijl hij door de papieren op zijn bureau bladerde.

‘Ha, hier heb ik het.’ Hij tuurde naar het blad dat hij voor zich uitgestoken hield. ‘Er is alleen een klein probleempje met de financiering, maar maak je geen zorgen, ik weet zeker dat dat vanzelf wel in orde komt. Papieren, details... Meer is het niet.’

Rachel voelde zich vaag verontrust; ze had wel haar vorige baan opgezegd voor deze aanstelling.

‘Ik heb nog niet alle autorisaties, maar over een week of wat is dat allemaal voor de bakker.’

Voor de bakker. Ze hoopte maar dat dat betekende wat zij dacht dat het betekende.

‘Maar daar hoeft jij je geen zorgen over te maken hoor, beste meid.’

Rachel klemde haar kaken op elkaar. Ze was een volwassen vrouw van vijfendertig, en niet iemands ‘beste meid’. Ze hield zich in. Charles Wentworth was haar supervisor en ze had deze baan aan hem te danken.

‘Moet ik mijn reis uitstellen?’ vroeg ze, in de hoop dat zijn antwoord ontkenkend zou zijn. Ze had helemaal geen zin om langer dan nodig was in Londen te blijven. Grote steden waren een gruwel – ze vond ze vies, vol en vermoeiend. Ze zogen haar leeg tot op haar ziel en ze raakte steeds meer geïrriteerd en gespannen naarmate ze er meer tijd doorbracht. Van Londen, waar kamikazefietsers haar telkens wanneer ze wilde oversteken van haar sokken dreigden te rijden en waar mensen elkaar ruw verdrongen in de bus en de metro, werd ze vooral claustrofobisch.

‘O, dat hoeft niet hoor, denk ik,’ zei hij luchtig. ‘Het is maar een formaliteit. Ik moet zeggen,’ vervolgde hij, bladerend door weer andere papieren, ‘dat je referenties uitstekend zijn.’

Rachel had het goed kunnen vinden met haar vorige supervisor, en hoewel hij het jammer had gevonden om haar te laten vertrekken, had hij beloofd haar de hemel in te prijzen. Ze glimlachte en nam zich voor hem een bedankje te sturen.

‘Zo, laten we het even hebben over wat je geacht wordt te produceren. Omdat je daar zonder toezicht gaat werken, zul je mij – en mijn superieuren – een wekelijks verslag moeten mailen van je activiteiten en je resultaten.’

Rachel knikte. ‘Natuurlijk, dat is helemaal geen probleem.’

‘Zoals ik al vertelde toen we elkaar spraken, staat er een cottage voor je, *two-up two-down*.’ Hij ving haar vragende blik op. ‘Twee kamers boven, twee beneden,’ legde hij uit.

‘Dat klinkt beter dan mijn vorige onderkomen,’ verzekerde ze hem, denkend aan de eenkamerbungalow met zijn rieten dak, die ze had gedeeld met een steeds wisselende populatie insecten.

‘Mooi zo. Ik denk dat we er dan zo ongeveer zijn. Nog vragen?’ Ze schudde haar hoofd.

‘Nou, veel geluk dan en ik reken erop dat ik het hoor als er iets aan de hand is. Leuk T-shirt, trouwens.’

Rachel glimlachte opnieuw. Na deze afspraak moest ze dringend aan haar volgende taak beginnen: de aanschaf van een nieuwe garderobe, geschikt voor de winter op het noordelijk halfrond.

Hij ging staan en Rachel volgde zijn voorbeeld. Ze schudde hem nogmaals de hand, om vervolgens de dossiermappen in haar tas te proppen en op haar schreden terug te keren naar de ingang. Ze moest een winkel vinden met regenkleding, stevige schoenen en thermolagen. Een koude wind drong door het dunne katoen van haar shirt en ze sloeg huiverend haar armen om zich heen terwijl ze zich naar het dichtstbijzijnde metrostation haastte.